

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bd. Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

În județul Ilfov s'au organizat concursuri de gospodărie între țărance, ca un fel de examen al unui curs ambulant care s'a încheiat.

La acest concurs s'a distins o fetiță de 12 ani care, fără caietul de rețete de care face alături caz d. Păstorul Teodoreanu, și chiar fără o balanță de precizie, pregătea nu mai puțin de 60 de feluri de mâncare.

Dar nu aceasta ne interesează. Nu demult s'a scris în coloanele acestui ziar despre sănătatea țăranelor noastre, cerându-se ca aceasta să fie mai des controlată și mai bine îngrijită. Și oricine știe că hrana joacă un capital rol în această chestiune. Se mai știe și aceea că papricașul și rintașele de făină sunt dăunătoare sănătății și că atât de frecventele ulcere stomacale sunt cauzate — mai ales în Ardeal unde se pregătește cu acest rintaș — de el.

Ar fi de dorit dar, ca să se organizeze și aici astfel de cursuri de gospodărie pentru sătence, pentru a ne scăpa odată de papricaș și mai ales, pentru a învăța pe gospodinele noastre dela țară să gătească bine în vederea promovării sănătății care dă dispoziție pentru muncă.

Decât să cheltuiască banii cu medicamente și doctori, e mai bine ca țăranelor noastre să i dea la bucătărie, iar statul, la doamnele cari s'ar obliga să învețe arta culinară pe colegele lor (întru căsnicie) dela sate.

Ce multumite ar fi acestea din urmă, când ar vedea ce atenție li se dă și când ar constata că se poate mânca bine, variat și cu bani puțini! Și ce bine s'ar simți bărbaiții cari, hrăniți cum se cade ar fi întotdeauna bine dispuși și cu poftă de muncă!

Cheltuiala n'ar fi prea mare, dar folosul ar fi incomensurabil. Cerem dar ca aceste cursuri să fie cât mai grabnic înființate (vine iarna când se mănâncă mai mult) de stat, de județ, de oricine, dar să le vedem în plină activitate!

Nu credem că acest deziderat ar avea nevoie să fie prea mult susținut, fiindcă avantajele satisfacerii lui sunt evidente. Lipsa dărilor ideea, inițiativa. Acum s'a dat. La lucru!

Hallo! hallo!

Comisia Interimară a Municipiului Arad?... Da? Există și așa ceva? Și cine-i la aparat? Aa! tocmai domnul președinte?... Cum se poate? Noi știm că d-sa e... surd ca statuia libertății din New-York... „Dar... a propoz! fiindcă veni vorba de statui... Mă n'înțelegeți, nu? Nu?... Da, da, știm noi că sunteți cam tare de urechi după răspunsul pe care mi l-ați dat la atâtea apeluri în chestiunea statuiilor. Dar, zău, să fim serioși, ce-i cu chestia asta? S'a plictisit și Făbián Gabor de atâtea așteptare. Și... de... vine iarna și are și el lipsă de un a-dăpost sigur.

Hallo! Nu s'aude?... „Acuzatul e achitat, dar trebuie să-și petreacă restul vieții la... Doitana!”...

Cam așa ar veni măsura d-lui Tătărescu în ceea ce privește cenzura, măsură pe care o așteptam demult, dar... altfel.

Cică, n'o să mai fie cenzură, dar că înainte de-a o „suspenda”, toți directorii de ziare sunt invitați la d. prim ministru pentru a face școală cu ei. Materia principală de predare: codul gazetarului român. Adică, „Despre ce se poate scrie!”

Și crede d. prim ministru că așa ne vom simți mai bine? Cum adică, să fim periclitați ca atunci când ne ia gura pe dinainte și-i spunem dreptății sau cinstei să se deștepte, nu vom mai fi cenzurați ci, pur și simplu, suspendați.

Ni se pare c'o să regrelăm cenzura...

Expoziție de câini

Sub formă unei laconice, dar rafinat redactate informațiuni, opinia publică locală este înștiințată că la expoziția de câini dela Timișoara, câinii crescuți și expuși de o cucoană a cărui soț are un rol destul de important în viața Aradului, au luat premiul întâi.

Să ne bucurăm deci de bucuria cucoanei și să ne felicităm reciproc și 'n mijlocul străzii — ca 'n zilele de mare entuziasm — de cinstea ce ni s'a făcut prin premierea căfelor cucoanei fără copii dela Arad!

Alături de cucoana cu căfelii premiați, ne bucurăm și noi, pentru că, grija și iubirea dumisale față de căfelii, ne dovedește că inima ei se știe înmuia la momentul oportun și pentru suferințele umane, pentru copiii orfanți, pentru oamenii fără lucru, fără bordei pentru iarnă, fără lemne în mijlocul gerului cumplit al iernii, fără un codru de păine pentru gurile secătuite ale copiilor...

Acum aceste probleme nu se mai pun. Trăim vremuri de fericiere și de belșug. Nimeni nu duce lipsă de nimic. Pe străzi, nu există picior de șomer, copiii cerșetori sunt necunoscuți, fiecare om are vagonul său de lemne, copiii sunt cu șoșoni în picioare și cu bufori în obraji.

Deci, cucoanele bogate și fără copii, pot să-și îndrepte dragostea către câini, pisici și alte animale mai mult sau mai puțin domestice!

Să ne bucurăm! În vremuri grele, în vremuri de mizerie, aceste cucoane vor ști să fie la locul lor!

Până atunci însă se pot ocupa de creșterea câinilor!... a mic

Iar li s'au spart geamurile „cehoslovacilor”... Gründl

Ne-am ocupat și deunăzi de începuturile de reacțiune ale populației din Țiria împotriva odiosului farmacist Kalman Gründl și împotriva și mai scabroasei sale consoarte: Ella, născută Konček.

Deocamdată unanimă indignare a Țirienilor, (care crește din zi în zi, din pricina atitudinii permanente provocatoare a subversivei perechi de irendentisi maghiari), se manifestă numai sub forma repetată a spargerii de geamuri, ale blestematului cuib.

Îndârjirea paciniceii populații, se datorește — cum am mai spus — și faptului că, în ciuda a nenumărate interese naționale, se acordă o prea evidentă și vinovată ocrotire soților Gründl, tocmai de către aceia cari aveau chemarea să o fi înlesnit — iar nu s'o împiedice — expulzarea ticăloasei familii.

Țirienii cunosc foarte precis talentul neastâmpăratei Ella Gründl, în a recruta prietenii protectoare de tot soiul; iar conduita nerușinatei familii, (care sfidează și morala publică și orice azezare românească, jignindu-le, subminându-le), i-a dus la exasperare.

Toate demersurile românilor din Țiria, făcute cu preoții, judecătorii și pro-

fesorii lor în frunte, spre a se scăpa odată de niște indezirabili extrem de o braznici și periculoși, (pe cari degeaba mai caută protectorii lor să iscoată acum și supuși »cehoslovaci«... că nu mai au nici un drept să stea în România), s'au izbit și se lovesc de niște demonice ticluiri, depe urma cărora cei patru Gründl, căci și pușlamale cele mici: unul de 14 și altul de 11 ani, s'au dedat la acte de irendentism și la insulte la adresa Coroanei, — continuă să infecteze atmosfera Țiriei și să invite până și pe cei mai pacinici oameni.

Apărătorilor de Gründl-i, unii pentru arginți grei, iar alții pentru vraja femeii, (rușine sa le fie tuturor!), nu vor să fie deloc seamă că Ella Gründl este sora Ilonei Konček, telefonistă la centrala din Budapesta — cu care soția farmacistului din Țiria are dese convorbiri — și nici de vizitele în România ale fratelui lor, Ladislau Konček, ziarist la Seghedin, despre care se spune că este în serviciul centrului de spionaj de acolo și care a publicat în mai multe rânduri o serie de injurii la adresa românilor. Reportajii cari se refereau la evenimentele, exagerate, din această regiune a țării

și prin felul cum au fost publicate, toată lumea din Țiria a înțeles că s furnizate numai de familia Gründl.

La fel, protectorii nu iau nici o măsură nici împotriva amantului Ellei Gründl, medicul veterinar lung, cu serviciul la Pecica, dar care vine zilnic la Țiria și susține cu bani grei — cum ni se afirmă de-o persoană foarte îndrăguită să fie bine informată — toate intervențiile pe la București, ca familia Gründl să obțină chiar cetățenia română.

O bizară coincidență — să-i spunem deocamdată numai așa — a făcut ca medicul veterinar lung să plece în concediu în vara aceasta în Germania, eșind din țară pe la Pecica—Seghedin și să se reîntoarcă tot pe la Seghedin—Pecica.

Iată pentru ce li se sparg deocamdată numai geamurile, agenților Budapestei dela Țiria, nerușinații membri ai familiei Gründl!

În numele Țirienilor și al tuturor românilor trezi la minte și în suflute, cerem din nou Siguranței generale a statului și Mareșului Stat Major să se sezeze de toate cele denunțate și de noi și de bunii români dela Țiria; dispunând să se curme odată batjocura!

Dinu I. Ștefan

Unde duce indolența

La examenul funcționarilor minoritari din Timișoara au fost 2600 de candidați. Au trecut 80 de procente. Se știe.

Desigur că și la Budapesta. Și dacă se știe acolo, se știe și la Londra și 'n Kamciatka și poate că la Nanking sau în Madagascar. Da, căci — în trecut — fie zis — ungurii știu și mai ales, au tupeul să utilizeze astfel de cazuri, pentru a se milogi în fața marilor puteri.

Au, însă, oare și dreptate? Să vedem!

Sunt funcționari superiori cu gradul de inspector administrativi, șefi de serviciu sau de birou cari nu pot lega două cuvinte românești de olaltă. Aceștia, pentru o leafă de 8—10.000 lei, nu pot face mai mult decât să înregistreze numărul trenurilor ce intră sau ies dintr'o gară. Iar munca grea e săvârșită de micii funcționari români cari înțeleg ce lucrează, dar cari sunt plătiți cu 2—3000 Lei.

Și aceasta, în România-Mare, unde se știe cine sunt ungurii...

Ba ce-i mai mult: s'au în-

tâmplat accidente de cale ferată la judecarea cărora cei ce trebuiau să răspundă au fost achitați pentru că în instanță au dovedit că... n'au înțeles ordinele speciale primite în românește...

Asta-i culmea! Dar pe un biet contravenient îl pedepsește legea pe care poate că n'a cunoscut-o, spunând că „ignoratio” nu-i o scuză.

Dar neștiința și nesocotirea limbii statului care-ți dă cozonacul de toate zilele, se admite ca scuză?

E într'adevăr condamnată indolența noastră în chestiunea minoritară, atunci când frații de peste Tisa ai ungurilor ardeleni, nu se astâmpără și prind de frac pe oricine le-ar putea folosi cât de puțin, purtându-i prin Budapesta, „cinstind” cu vin, bere, rachiu și alte beuturi spirtoase pentru că în acest timp să le poată turna bali-vernele cele mai neverosimile și milogelile cari storc sentimente de compasiune dela cei ce n'au cunoscut starea de lucruri, atunci când chiar cu țările prietene, sub titlu neoficial — zic ei — fac

schimb de vizitatori pentru ca cei trimiși de ei să vorbească, în Franța de ex., că Ungaria... „așa și-așa”, iar cei veniți la ei să fie purtați prin toate locurile special amenajate în vederea revizuirii. Pentru că — să știți — Budapesta postbelică nu e altceva decât un continuu mijloc adaptat scopurilor revizioniste. Tot ce se schimbă toate inovațiile sunt făcute în vederea flatării vizitatorilor străini pe cari vreau să-i orbească cu luxul lor, fără să se gândească măcar că ar putea fi întrebați într-o zi ca Lisimah de către Dromihete: „dacă în țara ta e așa de bine, trăiești cu atâta lux și comoditate, de ce mai râvnești și la bunuri cari nu-ți aparțin?”

Noi știm însă că Budapesta nu-i decât varul de pe „mormântul vâruit” care este Ungaria. Noi știm că dacă ei ar duce pe străinii cei vizitează țări de ospitalitate calculată a Ungariei, ar fi duși să vadă mizeria țăranelui ungur, atunci cătuza revizionistă ar fi poată

(Continuarea la pagina IV).

Impresiile unui publicist american despre România

Ziarul „America” din Cleveland cu data de 6 Sept. a. c. scrie:

„D. H. G. Seidel, director general al societății „Romano-Americană”, publică impresiile d-sale din România.

D. Seidel a cunoscut România curând după război, când împreună cu d. Sadler, actualul director al lui „Standard Oil” a contribuit la reabilitarea industriei petrolifere, distrusă în timpul războiului.

D. Sa atrage atenția financiarilor americani asupra României, care oferă un câmp fertil de investigații capitalului de peste ocean. Enumără diferite mari întreprinderi cari sunt în proiect. Căi ferate, poduri, electrificarea țării prin puterea căderilor de apă, etc.

Se ocupă deasemenea pe larg de viața artistică și culturală a poporului român. Remarcă îmbinarea fericită care există în România între o tradiție patriarhală și curentele de cultură modernă. Admiră arta religioasă și industria casnică românească.

Insistă asupra frumuseții legendelor, caracterelor, doinelor românești. Constată că Românii au o aptitudine specială pentru dramă. Limba românească o găsește foarte cultivată și dezvoltată. În muzică reamintește de G. Enescu, maestrul Georgescu și Drăgoi, cari cotează în arta europeană.

Recomandă deasemenea România pentru organizațiile sportive create în ultimul timp. Datorită inițiativei Principelui Nicolae, s'au dezvoltat sportu-

riile aquatice. Insistă asupra organizațiilor turistice și asupra progreselor în aviație.

E sigur că România oferă americanilor atât în ceea ce privește afacerile cât și sporturile, totul pentru a-i atrage.”

ROMÂNIA

CAMERA DE MUNCĂ

ARAD

No. 2809/1934.

Concurs

Noi, Președintele Camerei de Muncă din Arad, publicăm concurs pentru îndeplinirea postului de translator în limba maghiară și germană la judecătoria de Muncă din Arad.

Cererile ni se vor înainta în termen de trei zile dela apariția acestei publicații, — și vor fi prevăzute cu certificatele necesare.

Condițiunile se vor aduce la cunoștință ulterioară.

Președinte: p. Secretar:
(ss) Vulpe (ss) Vladislav

Un mare eveniment teatral

Peste câteva zile orașele din Transilvania vor cunoaște un grandios eveniment artistic. Este vorba de apropiatul turneu al Societății Teatrului Național din București: **Sonia Cluceru** și **Grigore Marculescu**, cu cea mai răsunătoare biruință a comediei originale „...escu” de d-l Tudor Mușatescu.

Sonia Cluceru și **Grigore Marculescu** în fruntea unui ansamblu minunat, vor prezenta în orașele din Transilvania celebra comedie a umoristului român d-l Tudor Mușatescu „...escu”, care în cele 3 acte ale sale, desfășoară lux de glume, incisivitate, umor și cascade de răs.

Spectacolul se anunță ca un regal artistic, fără precedent și înseamnă cea mai reușită reprezentare teatrală, pe care au avut-o orașele din provincie atât din punct de vedere al renumelui interpreților principali cât și datorită lucrării cu care ne-o aduce turneul „**Sonia Cluceru—Grigore Marculescu**”.

„...escu” jucat toată stagiunea trecută la Teatrul Național din București și reluată recent pe prima noastră scenă, a întrunit sufragiile unanime și entuziasmate ale presei, realizând seri arhipele — consacrându-se astfel ca unul din cele mai mari succese ale teatrului bucureștean.

„...escu” aduce pe scenă o problemă de cea mai pasionată actualitate și anume: că ori care cetățean, cât de umil, poate ajunge prin politică, la cea mai înaltă treaptă. Și pe această temă, o acțiune vie, spirituală, de un optimism înviorător pe care umorul lui Mușatescu a îmbogățit-o cu observațiuni satirice și de cel mai mare haz, — adevărate bijuterii de inteligență.

„...escu” se va juca în orașul nostru, cu creatorii rolurilor principale: **Sonia Cluceru** și **Grigore Marculescu** în regia d-lui **Soare Z. Soare**, cu decoruri proprii, și tuatele, ultimele creațiuni ale marilor case de mode Patou și Lanvin din Paris.

Presa franceză și discursul d-lui Mussolini

Paris. — „Le Journal” publică un articol de comentariu la discursul rostit de d. Mussolini alături de la Milano.

Ziarul constată că în discursul său, ducele a trecut sub tăcere problema revizionismului, ceea ce echivalează cu o condamnare categorică a revizionismului ungar.

Populația civilă și manevrele

Pentru ca lucrările ce se fac cu ocazia manevrelor regale să poată fi folosite după aceea și de către populația civilă, guvernul a hotărât ca tot ceea ce se realizează în ce privește drumurile, poduri și celelalte lucrări, să fie făcute în mod efectiv.

Cinematograf

CENTRAL

Programul de azi:

Simfonia neterminată

Martha Eggerth, Hans Járay
Reprezentările
a orele 5, 7.15 și 9.15 seara
Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Repriză!

Ultima noapte

Joan Crawford, Garry Cooper
Reprezentările
la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

CORSO

La orele 5, 7^{1/2}, 9^{1/2}
Operetă. Șlagerul șlagerelor.

Lilian Harvey

în filmul cel mai mare,
cu montare fastuoasă

Eu sunt Susana

Măine premieră!

La Budapesta a rulat în 4 cinematografe odată filmul starurilor celor mai mari

Gustav Fröhlich,
Paul Kemp,
Adele Sandrock,
Luise Ullrich

Prințul din poveste

Bilete se vând de azi!

Citiți și răspândiți

„E c o u l”

O noapte pierdută 'ntr'o cafenea...

— O intenție caritabilă și un sfârșit lamentabil.
— La 9 seara și la 4 dimineața. — Muzică, fum și... nădușală. — Un novice bate un record

— Aspecte din viața de noapte a Aradului —

— Mai! Ce facem după cină?

— Tu ai vre-o treabă?

— Vreau să scriu ceva pentru

gazetă, că mâine voi lipsi din oraș și trebuie să-mi dau „porția”...

— Atunci hai la cafenea.

Și ne-am dus. Era de vreme și

Duminecă seara. Locuri berechet.

Am ales și noi un loc din cele în

care fețele simandicoase și cu greu-

tate — fizică și morală, dar mai

cu seamă fizică — obișnuiesc să-și

facă siesta de după cină sau să

sugă prin paiu, „spritul de șampanie”.

Prietenul meu care mă întovără-

șia, începu să răsfoiască gazetele

de seară în timp ce eu mă chin-

uiam c'un articol de pagina întâi,

care trebuie bine, cu nerv, și

documentat scris.

— Doriți?

— Un „șvarț” cu frișcă!”

— Un „șvarț” negru!”

Suntem serviți prompt.

Încet, cafeneaua se populează.

Discuții se încheie, fumul țigărilor

începe să coloreze'n albastru at-

mosfera cafenelei, cu toate că două

ventilatoare funcționează și-o ușă

e deschisă.

Muzica-și acordă instrumentele.

Încă nu și-a început „concertul”.

Ciupitura corzilor dela vioară mă

sperie. Ridic capul și privirea-mi

întâlnește privirea secretarului

de redacție, ce tocmai într-o ca-

feneară.

— Scrii domnule redactor? Fel-

icitările mele! Imi dați voie?

— Poftim coane Tândărică!

Și domnul secretar de redacție

— cel mai păcătos gen de oameni

de pe suprafața pământului, oricât

„material” i-ai da, tot cere, nu-i

mulțumit niciodată — se așează

tacticos pe scaun.

— Domnu' dorește?

— Un „șvarț!” — pretinde don

secretar de redacție, conștient de

rolul său gravid, — pardon gravid!

Apoi se dă și el la jurnale. Dar

cum felul — era să zic „soiul” —

acesta de oameni, nu se pot ține

de o treabă până la sfârșit, le la-

să și scoate dintr'un buzunar niște

hârtii, cu intenția de a ne asasina

cu lectura lor. (Mă împiedecă să

lucră — gândesc — și mâine mă

înjură dacă nu-i dau articolul!)

Muzica și-a început concertul. Ca-

feneară e aproape plină. Animația

nu e prea mare, pentru că toată lu-

mnea bea... cafea neagră și răsfo-

ște revistele ilustrate. Ici, colo că-

te-un pahar de vin. Din partea

din fund a cafenelei se aude sgo-

motul pietrelor de romy și domi-

no... Acolo aglomerația e mare.

Nici o masă liberă. Acolo fumul, se

ridică, gros, se ridică până de ta-

vavan și de-acolo coboară 'n cet —

ca un luceafăr blând pe-o rază —

și se 'nbiă'n hainele clienților, a-

crindu-le.

Scriu mereu...

— sm —

Minutarele se apropie de miezul nopții. Clienții încep să-și ducă la gură când o mână când alta. Semsigur că se apropie vizita... domnului Morfeu.

Intr'un colț se eliberează o masă. Peste cinci minute, alta. Și încet încet clienții pot fi numărați pe degete. Tândărică, a părăsit masa. S'a dus în fund să-și încerce „iscusinta” la un sistem nou de bi-liard și culmea, prăslea redacție. — Tândărică — a bătut recordul! N'aș fi crezut niciodată!

În cafeneaua aproape goală acum, cu chelnerii răvășiți prin colțuri, au mai sosit câțiva clienți, întârziați.

Și după ochi i-am cunoscut.

Că sunt — băuți!

Nu m'am înșelat. Cer să li se cânte cântecile favorite, pe care le gu-

stă cu ochii închiși pe jumătate, cu melancolia zugrăvită'n palidita-

tea feței...

Bătrânețe haină grea

Cum aș vrea să scap de ea!

Li se cetește pe față.

La garderobă aglomerație. Se a-

propie ora 2.

Jucătorii de romy, domino, etc,

grupuri, grupuri o iau din loc

dându-și întâlnire pentru seara

următoare. Imi gonesc tovarășii la

culcare. Unul cu birou, Tândărică

la redacție, căci Lunea e cea mai

rea zi din săptămână. Sincopa Du-

minecei în angrenajul lucrului, mo-

leştește și Lunea e ziua de antrena-

ment, nimeni nu lucrează serios,

— încearcă numai și e descurat de

tot ce face...

— Și eu scriu mereu...

Mai am câteva ore până la ple-

carea trenului.

Acum am rămas numai câțiva.

Clienți obișnuiți, stâlpii de cafe-

nea, cari lângă păharele de apă,

improspătați tot la 10 minute, stau

toată noaptea, și eu, pasere călă-

toare răcătă în cuibul burghez

ale acestor burgheze și sedentare

zburători de noapte. Fumul înce-

pe să se acrească, șvarțul nu mai

are gust, din instrumentele muzi-

cantilor ies melodii triste răsco-

lind amintirea unor timpuri când

alături de vre-o fetiță dulce cu

buji în obraz și ciresen buze,

uitam de toată lumea...

...M'ai scris și-apoi m'ai părăsit...

...Te-am chemat și n'ai vrut să mai

revii!...

Sentimentalism!... Semn rău!...

...E aproape dimineața. Am per-

dut o noapte. Venisem să-mi scriu

„porția” de material la cafenea și

să beau un „șvarț”. Venisem cu

intenția frumoasă de a sta un ceas-

două, și-am rămas până diminea-

ța, când mi-a plecat trenul care

m'a dus în orașul vecin!

Și toate aceste pentru că mi-am

uitat cheia dela poartă acasă și

casa n'are nici portar, nici sone-

rie...

Condițiunile de emisiune ale împrumutului intern

Eri înainte de amiază a avut loc la ministerul de finanțe o consfătuire sub prezidenția d-lui V. Slăvescu, în care s'a stabilit în mod definitiv condițiunile de emisiune a împrumutului intern. Condițiunile principale sunt următoarele:

Cursul de emisiune a fost fixat la 88 lei sută, adică cel ce va iscăli o mie de lei va plăti numai 880 lei și astfel va beneficia la amortizare de 12 la sută.

Dobânda împrumutului a fost fixată la 4¹/₂% și afară de a-

ceasta detentorii vor beneficia de mari premii cari se vor trage la sorți. Câștigurile oferite prin trageri la sorți sunt următoarele: 40 de câștiguri în valoare de câte 3 milioane lei; 80 câștiguri de câte 1 milion lei; 160 câștiguri a 500 mii lei; 160 câștiguri a 250 mii lei și 1060 câștiguri a 100 mii lei. Guvernul garantează cursul și scutirea de impozit a rentei. Jurnalul consiliului de miniștri și condițiunile de emisiune au apărut în Monitorul Oficial de azi, 9 Octombrie.

INTERCONTINENTALA

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂ-
MURI PE ÎNTREG GLOBUL

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE ȘI ABONÂND PE AMICII VOȘTRI.

Adunarea generală a Ateneului Român din Oradea

Vineri 5 Octombrie a avut loc, în localul Casinei Naționale, adunarea generală a Ateneului Român din Oradea. Sedința a fost deschisă de președinte, d. prof. Bogdan Ionescu, care a făcut o expunere asupra întregii activități, dela înființarea Ateneului și până azi. D-sa a relevat numărul mare de conferințe (aproape 100), ținute în acest timp, de personalități marcante ale vieții noastre științifice și literare. Apoi, pentru motivul plecării definitive din Oradea, a dat demisia din comitet, împreună cu d-nii profesori Speranția, Sofronie, și Zigmond.

După aceasta luând cuvântul d. profesor Sofronie, care a relevat marile merite ale d-lui prof. Bogdan Ionescu, inițiatorul și conducătorul de până acum al Ateneului. A arătat apoi fructuoasă activitate desfășurată de această instituție de cultură a maselor, în Oradea, unde a devenit o necesitate.

Președinte: Dr. Ioan Glăvan, medic primar de spital.
Vice președinți: Arhiereul Andrei Crișanul, general Atanasie Negulescu, senator.
Secretari: Toma Ștefănescu, profesor secundar; Octav Ștefănescu, profesor secundar și scriitor.
Casier: Dr. Romul Costa, directorul Spitalului din Oradea.
Censori: N. Mihăescu, prim-președinte al Curții de Apel; Ionel Bacalogiu, directorul reuniunii „Cele Trei Crișuri”; Bota, inspector general școlar, deputat.
Membri în comitet: Matei Dimitriu, președinte la Curtea de Apel; C. Dobos, consilier la Curtea de Apel; G. Măleanu, consilier la Curtea de Apel; Mircea Em. Niciu, consilier la Curtea de Apel; Dr. Ștefan Munteanu, profesor la Academia de Teologie; Teodor Neg., directorul liceului „Em. Gojdu”; Damaschin Ioanovici, profesor secundar; Colonel dr. Mircea Ionescu; Alons Stamatoș, avocat.

După constituirea comitetului d. prof. Toma Ștefănescu a exprimat regretul că Facultatea de Drept trebuie să plece din Oradea, unde era nevoie de cât mai mulți oameni de cultură. La sfârșit, luând din nou

azi și dorește ca Ateneul să-și continue activitatea începută în acest oraș de graniță.

Luând cuvântul și d-l prof. Speranția d-sa s'a asociat la cele spuse de d. Sofronie și a discutat modalitatea de a se completa locurile vacante în comitet.

D. dr. Glăvan arătând sprijinul prețios dat Ateneului de profesorii Facultății de Drept, care a fost mutată din Oradea, le-a cerut să rămână și pe mai departe membrii ai Ateneului, pentru care au muncit atât ca să-l ridice, și să-i dea sprijinul oricând va fi nevoie. În asemenea condiții activitatea Ateneului va putea să se desfășoare încă mulți ani aproape în aceleași condiții ca până acum. Continuitatea aceasta va fi absolut necesară pentru Ateneu.

Apoi domnul președinte mulțumește pentru cuvintele de laudă ce i s'au adus și făgăduiește, din partea celor ce pleacă, tot concursul pentru viitor.

cuvântul d. dr. Glăvan, d-sa a mulțumit pentru încrederea ce i s'a acordat. Promite că va pune tot sufletul și toată munca, pentru ca Ateneul să-și continue drumul frumos pe care a mers până acum.

La Barcelona e ordine

Barcelona. — Colonelul Antonio Gimenez Arenas a fost numit președinte al generalității catalane. La Barcelona, viața își reluat cursul normal. Azi dimineață au început să circule tramvaiele, metropoliul, autobusele și taxiurile. Numeroase grupe de lucrări

au reluat lucrul. Totuși, în mai multe puncte ale orașului au fost ciocniri între extremiști și soldați.

Folosiți bateriile „Galvani”

LA 15. OCTOMBRIE SE DESCHIDE ȘCOALA SECUNDARĂ PARTICULARĂ A PROFESORULUI VICTOR CABA PROFESORI ȘI PROFESORE DE SPECIALITATE PENTRU FIECARE MATERIE CURSURI ORDINARE ȘI CONDENSATE (simplificate) Lecții individuale și în grupuri restrânse. Meditații sistematice și preparări pentru orice fel de examene particulare. Cursuri matinale, după masă și seară.

IN PLĂNUIRE:
CURSURI DE CULTURĂ GENERALĂ Cursuri pedagogice pentru învățarea limbilor: română, franceză, engleză, germană și italiană și pentru adulți. **Matematică comercială, corespondență comercială, contabilitate, steno și dactilografie.** Muzică, desen și pictură.

Inscrieri și informațiuni:
ARAD, STRADA NICU FILIPESCU Nr. 29.

Invățători și elevi români, Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la
LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”
Bulevardul Regele Ferdinand I. Timișoara
CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA
SE ACORDĂ RABATURI MARI
SPRIJINIȚI COMERTUL ROMÂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!
— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

Cărți ungurești — Aspectul ciudat al chioscurilor —

În Budapesta, ziarele românești nu-și au locul în chioscurile destinate pentru vânzare. Lucrul acesta a fost remarcat de toți românii cari, atrași de mirajul unguresc expus în reclamele pentru călătorii eftine (uff!) și de posibilitățile de contrabandă oferite de aceste călătorii, au fost la Budapesta. Bietii — vorba vine! — oameni cari s'au dus la Budapesta, tot timpul cât au fost acolo, n'au putut citi un ziar românesc. Au găsit în schimb ziarele minoritare din Ardeal, expuse în loc de frunte, pentru a fi la îndemâna celor cari se'nterează de suferințele ungurilor din teritoriile ocupate... „provi-zoriu”.

De cărți românești, expuse în chioscurile sau librăriile din Budapesta sau alte orașe ale Ungariei nici nu se pomeneste.

La noi

La noi în schimb este inflație de publicațiuni ungurești. Toate chioscurile de ziare, atât din Arad, cât și din celelalte orașe din Ardeal, chiar și chioscurile din capitală, sunt țizite de publicațiunile ungurești sau traduse în limba maghiară.

Nu credeți? Priviți oricare chiosc de ziare din Arad (și librăriile, afară de Diecezana și Concordia) sau alt oraș, și veți vedea că în față în locurile cele mai vizibile sunt expuse cărți și ziare ungurești, toate aranjate în așa fel, încât să fie văzute dela distanță.

Am examinat de multe ori aceste cărți. Și de atâtea ori am constatat, că sunt cărți de literatură, știință scrise de unguri, sau traduceri. Dar indiferent de genul cărții, toate sunt editate într'un mod foarte elegant, pe hârtie fină, cu literă luminoasă, și legătură de panză ornate cu gust. În afara acestor calități tehnice, cărțile ungurești din chioscurile orașelor românești, mai au o mare calitate: sunt eftine. Sunt așa de eftine încât cu prețul unui volum tipărit de vre-o editură românească se pot cumpăra 3-4 cărți venite dela editurile din Budapesta.

Este evident că editurile ungurești, punând pe piața României cărțile cu un preț foarte redus, lucrează în pierdere. Lucrează astfel — adică numai vorbea e că lu-

crează 'n pierdere, pentru că diferența de cost le este acoperită de către guvernul maghiar și tovrășile revizioniste — pentru că urmăresc cu totul altfel de scopuri, și anume: menținerea culturii ungurești în teritoriile pe cari le revendică dela statele succesorale. Menținerea nu numai în sânul populației maghiare, ci în a acelor români cari — rușine să le fie! — nici azi nu s'au putut debarasa de ungurisme. Căci, în afară de unguri, aceștia formează un contingent foarte însemnat de cumpărători ai cărților maghiare.

Dar, haida de, dacă le-ar cumpăra numai — și aceasta constituie un păcat foarte grav față de statul român, al cărui ban se duce peste hotare — și le-ar citi, n'ar fi cine știe ce lucru mare. Lucrul are o fațetă mai gravă.

Defaimatori

Cu sufletul morfinizat de maghiarism, nu pot gusta literatura românească, și pentru a justifica oarecum această impotență intelectuală defăimează cărțile românești, acuzându-le de neseriozitate, de lipsă de interes, imitațiuni, plagieri, etc. Fac aceasta pe stradă, în public, unde sunt auziți de cât mai multă lume. Și după toate acestea, d-rul Eckhardt — de origine sas

— vine să protesteze și să afirme la Liga Națiunilor, că intrarea produselor de literatură maghiară, este interzisă în România. Ar fi bine să fie așa!

Remedii

Evident, starea de mai sus nu se mai poate tolera, pentru că pe lângă aspectul unguresc ce-l dă orașelor din Ardeal, răpește banul, care în mod normal ar trebui să intre în buzunarul scriitorilor români. Însă pentru ca această stare să înceteze trebuie puțină înțelegere.

Interzicerea intrării în țară a publicațiunilor și cărților ungurești trebuie făcută energic, iar dacă acest lucru se consideră ca imposibil atunci să se interzică librăriilor și chioscarilor, sub pedeapsă, expunerea lor în mod vizibil.

Apoi, — și aceasta este important, — cărți bune, eftine și'n bune condițiuni tehnice, trebuie puse la îndemâna cititorilor.

În felul acesta, cărțile ungurești, puse atât de abil în slujba propagandei ungurești vor dispărea încetul cu încetul, și aducând în rândurile cititorilor de literatură românească și pe cei cari azi se adapă din volumele editate la Budapesta.

Să sperăm?

Radu Baltag

D. N. Titulescu intră în guvern

București, 9. — (Dela corespondentul nostru).

După cum se știe, d. N. Titulescu a refuzat să facă orice declarațiuni și să ia contact cu oamenii politici înainte de a se prezenta Suveranului.

Eri după masă și seara până târziu Suveranul a primit în mod succesiv pe d-nii N. Titulescu și G. Tătărescu, cari și-au expus punctul de vedere și nemulțumirile. Dorința ambilor bărbați de stat este să lămurească și să împace nemulțumirile cari au dat naștere evenimentelor de săptămâna trecută.

Aceasta cu atât mai mult, că toate țările cuprinse în lanțul din care face parte și România urmăresc cu un deosebit interes atitudinea noastră, pentru că acest si-

stem de alianță consacră și crede pe d. N. Titulescu, ca pe un factor indispensabil în momentele de față.

Răspunsul și hotărârea d-lui N. Titulescu, că intră în guvern și în ce condițiuni, se va ști abia azi seara sau mai târziu mâine.

Cercurile bineinformate spun că toate semnele duc spre concluzia, că d. Titulescu va primi să intre în cabinetul Tătărescu.

Intrunirile partidului poporului

Partidul poporului va face după intrunirea dela Iași, o manifestație la Craiova.

Înainte de deschiderea parlamentului se va ține ultima adunare din campania aceasta, la București.

Procesul comunistilor dela Timisoara

Ultimul apărător

— Ziua XVIII. —

Nici în această, a optsprezecea zi a procesului nu s'au terminat pledoariile; ultimul apărător, rămânând ca în ședința de mâine să vorbească, d. avocat Iorgovan.

În ședința de dimineață, primul care ia cuvântul e d. locot. Raica, apărătorul lui Wurnbrandt. Dă combatere toate acuzațiunile aduse clientului său: că ar fi agent provocator, nebun, etc. Arată că sunt cauzele părăsirii cadrelor comuniste, de Wurnbrandt, și dacă acesta mai are, sau nu, aceste idei. La încheiere, cere consiliului să ia în considerație serviciile aduse de acuzat, Siguranței — dând în vileag organizația comunistă și contribuind cu indicații la arestarea tuturor membrilor — pentru care fapte beneficiază de articolul 6, al legii pentru reprimarea infracțiunilor la liniștea publică, Mărcescu Mironescu, intruind toate condițiile, (acest articol prevede absolvirea de pedeapsă a acelor indivizi, cari, înainte de a se face rechizitoriul, divulgă organizația și numele celorlalți membri).

D. Locot. Lascu, apărătorul acuzatului Gyulay Al. arată că, acesta, nu a comis infracțiunea ce i se impută, deci nu poate fi încadrat în articolul 17 al legii.

Pledoaria d-lui avocat Virgil Dogaru

Apărând pe doi licențiați ai „Academiei de înalte studii comerciale și industriale”, d. avocat Dogaru, arată diferența dintre faptele comise de un intelectual și de un muncitor.

Analizează: dacă acuzațiile aduse de Wurnbrandt, celorlalți acuzați, au valabilitate; modul cum se fac și cum trebuie făcute cercetările la Siguranță și cabinetul de instrucție; și felul cum se produc, precum și consecințele erorilor judiciare. În concluzie, arătând starea de fapt și de drept o presumpție vinovății o clientilor săi, cere achitarea.

Pledoaria d-lui avocat Adrian Brudariu

Începută în ședința de dimineață și continuată apoi în tot timpul ședinței de după amiază, pledoaria d-lui avocat Adrian Brudariu a fost obiectul unei mari atențiuni, din partea unii public numeros, format, în majoritate, din reprezentantul sexului frumos. Această afliuență de femei, neobișnuită, (până în această zi o procesului) se datorește — după părerea noastră și a multora — talentului oratoric al d-lui avocat; confirmat și în această ocazie, cu prisosință.

În lungă și documentată d-sale pledoarie, d. Brudariu, a destrămat, perforat și spulberat, toate acuzațiile aduse clientilor săi, de ordonanța definitivă, de rechizitoriul d-lui comisar regal și de Wurnbrandt.

Dacă a produs sau nu, pledoaria d-sale, același efect — l-a avut asupra publicului — și asupra consiliului, rămâne de văzut, atunci când se va da sentința.

În ședința de mâine după pledoaria d-lui Iorgovan, d. comisar regal va lua cuvântul, în replică. Al. Pav.

Unde duce indolența

(Urmare din pag. I-a)

mai repede susținută pentru că și-ar spune englezul: acest țărăn mizerabil trebuie ajutat! Așa însă domniile revizioniste și dacă vor obține ceva, aceste vor fi vorbe goale, spuse dintr-o politețe echivalentă cu... plățirea notei de cheltuieli.

Chiar la țară să fie duși însă cei dela care ungurii așteaptă ajutor revizionist, tot cauză pierdută vor avea, pentru că se va afla despre latifundiile grofilor și se va duce dracului tot capitalul de milă inspirat de mizeria unei țărâni care e lăsată în voia sărăciei de către conducătorii ei cari „vor egalitate, dar nupentru căței” și cari sunt gata să fie chiar comunisti la o adevărată, în sensul că „ce-i al tău e și-al meu, ce-i al meu nu-i al tău!”

În orice caz, noi trebuie să înregistrăm — neinteresându-ne de succesul sau eșuarea svârcolirilor lor revizioniste — un fapt: că în timp ce ei își bat joc de noi pe toate căile și ne ponegrecesc încercând să ne discrediteze în fața lumii, și în timp ce chiar aici în țară la noi, ne batjocoresc limba neînvinșându-o și stălcind-o în afișele lor și în încercările de conversații oficiale (când încearcă! pentru că-i rar așa ceva...), în timp ce ei se poartă cum... nu mai e nevoie să o spunem, noi îi lășăm să-și facă de cap și pe mai departe și invocăm recunoașterea limbii statului de către un funcționar public, drept motiv de achitare...

Te cred!... Ca la noi mai rar!... Dinu Călin

Sinuciderea artistului Coco Danieleescu

O impresionantă sinucidere în lumea teatrului s'a înregistrat în Capitală.

Artistul Coco Danieleescu, care s'a făcut remarcant pe scenele teatrelor Național, Maria Ventura și Regina Maria, s'a sinucis la Chișinău la ferma unui prieten, trăgându-și un foc de revolver în piept.

Moartea i-a fost fulgerătoare. Sinucigașul a lăsat o scrisoare în care arată motivele ce l-au îndemnat la acest gest funest.

Suferea de o boală stupidă. Și lipsa de angajament — de fehduri deci — îi împiedica să urmeze cură. Era plictisit. Și a vrut să termine.

Președinții organizațiilor naț. țărăniște convocati la Cluj

Brașov, 8. — D. Alexandru Vaida-Voevod, președintele organizației proviciilor din Transilvania și Banat, a convocat pentru Joi 11 curent, pe toți președinții organizațiilor naț. țărăniște județene din Transilvania, la Cluj. În cadrul acestei consfătuiri se vor discuta, pe larg, mai multe probleme care interesează de aproape situațiunea acestei provincii.

În special se va discuta asupra problemei funcționarilor ardeleni.

Întâlni delegat al Sovietelor în Iași

Chișinău. — Autoritățile au fost înștiințate de către ministerul de externe, că în ziua de 16 Octombrie, va trece pe la punctul de graniță Atachi, un delegat al Sovietelor, care urmează să vină în Chișinău și apoi la București în vederea tratării pentru înființarea unor reprezentanțe la Chișinău și la Iași.

În acest scop ministerul propune ca o delegație română sub președinția d-lui inspector regional de poliție, David, să plece la Atachi, pentru a primi delegatul sovietic.

Criza rămâne deschisă

„Epoca” scrie: „Cercurile politice bineinformate consideră situația încă încordată.

Se pare că găsirea unui drum de înțelegere este legată de unele dificultăți.

Reintrarea d-lui Titulescu în guvern nu este privită ca un fapt precis.

În acest caz criza de guvern rămâne deschisă.

Exportul de fructe este scutit de taxe vamale

Ministerul de finanțe a hotărât ca producătorii de fructe, să poată face exportul fructelor direct, chiar dacă nu au firme înscrise, — dând astfel posibilitate să se valorifice fructele și pentru a se înlătura intermediarii.

Vizarea formularelor A. B. C. o va face Banca Națională numai pe baza certificatelor eliberate de ministerul agriculturii și domeniilor, prin care se garantează că solicitatorul este producător.

Se va lăsa liber exportul fructelor tuturor exportatorilor, ce va vor prezenta formularele A. B. C. vizate de Banca Națională a României.

Reluarea lucrărilor Comisiunii Skoda

București. — Măine se vor întruni la Cameră raportorii subcomisiunii de anchetă parlamentară în afacerea Skoda. Pe baza referatelor pe cari le vor prezenta raportorii subcomisiunii, d. Benteiu va alcătui raportul general. E probabil că raportul va fi redactat în cursul acestei săptămâni, astfel că la începutul săptămânii viitoare comisiunea de anchetă se va putea întruni în plenul ei, spre a începe desbaterea asupra raportului.

Șosele... drumuri... gropi

Starea mizerabilă a șoselelor noastre a format subiectul discuțiilor într-o ședință a consiliului de miniștri, când, pentru a nu rămâne numai cu discuția, s'a hotărât consacrarea unei săptămâni pentru lucrările de reparare. Lumea, a dat neîncetător din cap. A mai văzut intenții frumoase, o zi, două, cât le permit treburile lor.

Dar, la un moment dat a fost surprinsă de un ordin al ministerului de interne prin care prefectii erau invitați să ia măsuri pentru punerea în practică acestei intenții. Iar pentru a da un imbold mai mare, prefectii și parlamentarii respectivi, erau invitați să lucreze și ei alături de oameni, o zi, două, cât le permit treburile lor.

În câteva județe — relatează ziarile — lucrările au și început în mijlocul entuziasmului populației, care se bucură că a ajuns să sapsă și să astupe gropile de pe șosele, alături de domni dipotați și de domni prefecti. Unde și când au pomenit bieții oameni, cu onsele și carnea zdrobită de hărtoapele șoselelor, să vadă pe d. deputat — de meserie tăietor de frunze la câini — lucrând efectiv, unde au mai pomenit să vadă munca domnului deputat? Nu l vedea nici pe el, de cum munca sa!

Încetători în cele ce scriu ziarile despre dispozițiunile guvernului așteptăm prilejul, ca lucrurile aceste să le vedem și la noi, să avem și noi oca-

zia să ne lăudăm reprezentanții, să i fotografiem la locului, cu sapa și cu nașcopul în mână, cu masă la o parte, ca după ce-și isprăvesc lucrul să se întoarcă oras, — să le dăm poza gazetă. Să putem și noi odată, cu sufletul liniștit, să vo conducători! Ai noștri suferiți! Să ne trăiți și la mare!

Dar, până acum am așteptat de geaba. La noi nici un semn, nici o mișcare, nu se pomenesc, nimic de așa ceva. Șoselele continuă să sângereze din rănilor ce zi de zi se adăesc și se largesc sub greutatea dură a roților de care sub cea moale, delicată a mașinilor. Că de, părerea că încredințați cu treaba aceasta e destul de curioasă: drumurile din județul Aradului, sunt într-o stare bună. Că această stare e numai relativă, e altă socoteală. Și de adevărul acesta se vor convinge, credem, acum pentru că au un prilej minunat.

Era mai bine însă, dacă starea șoselelor, a drumurilor era alta, mai bună, ca să nu aia la urmă surpriza amară a lucrurilor cari n'au fost și sunt așa cum le-au crezut, că tot e necesară o săptămână sau două, când populația să ia târnăcopul în mână și să astupe gropile și hărtoapele drumurilor.

O fi neplăcut, dar e util și trebuie făcut!

— i. on. —

Activitatea fabricelor engleze de armament

— Câteva cifre deloc îmbucurătoare —

Londra. — „Sunday Dispatch” anunță că fabricile de armamente din Anglia au exportat în primele nouă luni ale anului în curs arme și munițiuni în valoare de trei milioane și jumătate lire sterline.

Numai întreprinderile Vickers Armstrong au executat comenzi pentru suma de un milion de lire sterline, fără să mai pună la socoteală comenzi executate de această societate pentru guvernul britanic.

Un proprietar ungur a atacat un post de grăniceri cehi

Budapesta. — Proprietarul ungur Laszlo Ehik, căruia i se interzisese șederea în Cehoslovacia, a pătruns azi fără pașaport pe teritoriul cehoslovac unde își are proprietățile.

Ehik, înarmându-se cu o pușcă, a atacat pe grănicerii cari căutau să-l aresteze, omorând

pe unul din ei și răniind grav pe altul. Proprietarul a rănit grav și pe un agent vamal.

Laszlo Ehik, care fusese el rănit în încercare, a trecut îndărăt frontiera în Ungaria constituindu-se prizonier în mâinile autorităților ungare.

Revoluția comunistă din Spania a fost înăbușită

Madrid. — Trupele guvernamentale în frunte cu generalul Batett au sosit în Barcelona, unde cu mari greutate au recucerit punctele ocupate de comunisti, înăbușind răscoala. În mâinile comunistilor mai sunt câteva edificii de Stat, pentru cari se dă o mare luptă între guvernamentali și comunisti. Trupele guvernamentale au capturat pe Companis, fostul președinte al republicii sovietice din Catalonia. A mai fost arestat și fostul ministru președinte Azana.

Despre victimele luptelor sunt diferite știri. Agențiile telegrafice transmit știri des-

pre patru-cinci sute morți. După înăbușirea revoluției din Catalonia poliția guvernului Lerroux s'a întărit simțitor. Revoluționarii arestați au fost duși pe bordul vaporului Uruguay. S'a stabilit de către guvern, că ministrul Spaniei la Berlin d. Zulueta, care a demisionat telegrafic, și ministrul Spaniei în Mexico au stat la strânsă legătură cu comunistii. Guvernul Lerroux a dat un comunicat pentru împiedicarea grevei generale prin care atrage atenția tuturor acelor cari nu și-au ocupat funcțiile în caz contrar vor fi concediați.